

Varhaiskasvatuksen asiakaskyselyn tulokset syksyllä 2019

Suomenkielinen varhaiskasvatus- ja opetuslautakunta 29.01.2020 § 5
168/05.10.00/2019

Valmistelija

Suunnittelija Tarja Kotamäki, varhaiskasvatuksen johtaja Anu Vesiluoma,
etunimi.sukunimi@kirkkonummi.fi

Kirkkonummen varhaiskasvatuksen sähköinen asiakaskysely järjestettiin 11.11 – 1.12.2019 kunnalliseen ja yksityiseen varhaiskasvatukseen osallistuville perheille. Mukana olivat myös avoimen varhaiskasvatuksen kerhot ja asukaspuistotoiminta.

Kyselyn asteikkona käytettiin pääsääntöisesti asteikkoa 0 – 5, jossa 0 = En osaa sanoa, 1 = Erittäin tyytymätön, 2 = Melko tyytymätön, 3 = Tyytyväinen, 4 = Hyvin tyytyväinen ja 5 = Erittäin tyytyväinen.

Kysely järjestettiin yhdessä ruotsinkielisen varhaiskasvatuksen kanssa ja asiakkailta oli mahdollisuus vastata valitsemallaan kielellä molempien kieliryhmien kysymyksiin.

Kyselyyn tuli yhteensä 1035 vastausta (v. 2018: 987), joista 832 (v. 2018: 716) oli suomenkielisiä ja joista 114 (v. 2018: 88) oli yksityisen varhaiskasvatuksen käyttäjiä. Vastaajia oli kaikista varhaiskasvatuksen palvelumuotojen käyttäjistä.

Kyselyssä kysyttiin varhaiskasvatukseen ja kerhotoimintaan hakemisesta, palveluohjauksesta, varhaiskasvatuksen aloituksesta (alle 1 vuotta hoidossa olleille), huoltajien osallisuudesta, tiedottamisesta ja varhaiskasvatuksen yleisestä tyytyväisyydestä. Huoltajilta kysyttiin myös ajatuksia 5-vuotiaiden 20h:n maksuttomasta varhaiskasvatuksesta ja kaksivuotisesta esiopetuksesta, yksityisen varhaiskasvatuksen asiakkailta palvelusetelistä sekä asukaspuistojen asiakkailta kesäajan ruokailusta.

Suurin osa kyselyyn vastanneista koki varhaiskasvatuspalveluiden toimivan perheelle sopivalla tavalla. Avoimissa vastauksissa annettiin paljon positiivista palautetta varhaiskasvatuksesta ja työntekijöiden tekemästä työstä. Kyselyn lopussa kysyttiin vastaajan asiakastyytyväisyyttä yleisesti varhaiskasvatuspalveluihin.

5-vuotiaiden maksuton varhaiskasvatus ja kaksivuotinen esiopetus

Opetus- ja kulttuuriministeriön järjestämä 5-vuotiaiden maksuton 20 h:n varhaiskasvatuskokeilu alkoi 1.8.2019 ja se päättyi 31.7.2020. Kokeilu koskee sekä kunnallisessa että yksityisessä varhaiskasvatuksessa olevia lapsia, joita oli suomenkielisessä varhaiskasvatuksessa yhteensä 430, 2.9.2019 (v. 2018: 418, 15.9.2018). Kyselyyn vastasi 144 huoltajaa (33% 5-vuotiaiden huoltajista).

2-vuotista esiopetusta kannattaa: 72% (v. 2018: 89%) suomenkielisistä vastaajista. Suurin osa vastaajista kannattaa 5-vuotiaiden kokeilua lapsen kasvun ja kehityksen vuoksi sekä eriarvoisuuden vähentämiseksi. Kielteisesti vastanneiden vastauksista nousee myös huoli siitä, että lapsen päivät eivät tulisi raskaammiksi kuin varhaiskasvatuksessa nyt. Edelleen vain muutama vastanneista on kiinnostunut kokeilusta sen maksuttomuuden vuoksi.

Yksityinen varhaiskasvatus ja palveluseteli

Yksityisessä varhaiskasvatuksessa on pääsääntöisesti käytössä palveluseteli. Kysymykseen vastasi 135, joista 114 suomenkielistä ja 21 ruotsinkielistä (v.2018: 125 henkilöä, 88 suom. ja 37 ruots.).

Vastaajat olivat saaneet tietoa palvelusetelistä yksityisistä päiväkodeista (65%), palveluohjauksesta (21%) ja kunnan internet-sivuilta (12%). Yksityisen varhaiskasvatuksen valintaan vaikutti eniten päiväkodin sijainti 45,6%, muut syyt 26,3% (mm. muiden hyvät kokemukset ja pieni päiväkotit), selkeästi yksityisen palvelun oma valinta 16,7% ja se, että kunnallista palvelua ei ollut tarjolla (11,4%).

Asukaspuistotoiminta

Kirkkonummella toimii kolme kaksikielistä asukaspuistoa, Piennarpiha Masalassa, Kannonkolo keskustassa ja Veikonvintti Veikkolassa. Asukaspuistotoimintaa koskeviin kysymyksiin vastasi yhteensä 80 vastaajaa (v. 2018: 48). Kielijakaumaa ei pystytty erittelemään. Eniten vastaajia tuli Kannonkolan asukaspuistosta (53,8%). Tyytyväisyys asukaspuistojen toimintaan näkyy edelleen. Asukaspuistojen tyytyväisyys oli jälleen korkea eli 4,56 ja tyytymättömiä ei ollut lainkaan. Avoimissa vastauksissa toiminta sai pelkästään kiittävää ja positiivista palautetta.

Asukaspuiston ruokailu

Heinäkuussa 2019 Piennarpihan asukaspuistossa järjestettiin ilmainen ruokailu asukaspuistoa käyttäville lapsille. Muissa asukaspuistoissa maksutonta ruokailua ei tuolloin vielä järjestetty. Kyselyyn vastasi 80 vastaajaa (suomi ja ruotsi yhteensä). Kyselyssä kysyttiin perheiltä, kuinka monta kertaa maksutonta ruokailua käytettiin. Vastaajista 77,5% ei käyttänyt ruokailua kertaakaan, 10% käytti muutaman kerran koko aikana, viikoittain käytti 11,3% ja joka kerta 1,3%.

Avoimissa vastauksissa toivottiin maksutonta ruokailua kesällä myös Veikkolaan ja keskustaan. Kaikki maksutonta ruokailua käyttäneet olivat tyytyväisiä palveluun. Osa vastaajista olisi halunnut ostaa ylijäänyttä ruokaa kotiinkin.

Palveluohjaus

Kysymykset palveluohjauksesta osoitettiin juuri varhaiskasvatuksen aloittaneille perheille. Kysymykseen vastasi 182 (v.2018:176) vastaajaa. Vastaajista 52,7 % (v.2018: 52,3%) kertoi saaneensa palveluohjausta ja 42,3% (v.2018:43,2%) ilmoitti, että ei ole saanut palveluohjausta, koska varhaiskasvatukseen hakeminen oli sujunut hyvin ilman ohjausta. Vastaajista 4,9% (v.2018:4,5%) ilmoitti, että he eivät saaneet palveluohjausta, mutta olisivat kaivanneet sitä. Yleisarvosana palveluohjauksesta oli 4,1 (v.2018:4) asteikolla 0-5.

Kerhotoiminta

Kerhotoimintaa järjestetään Koskentorin, Köpaksen ja Sepänkannaksen päiväkodeissa. Kerhotoimintaan tuli vain 8 vastausta. Kaikki vastaajat olivat tyytyväisiä toimintaan, kuten edellisinkin vuosina, eikä tyytymättömiä ollut lainkaan. Kerho-ohjaajia kiitettiin lähes jokaisessa avovastauksessa. Kysymykseen ”Olisitteko valinneet lapsellenne

varhaiskasvatuspaikan mikäli kunnallista kerhotoimintaa ei järjestettäisi?”, vastasi 37,5% vastaajista ”kyllä”. Vuonna 2018 kukaan vastaajista ei vastannut tähän kysymykseen ”kyllä”.

Varhaiskasvatuksen aloitus

Varhaiskasvatuksen aloittamiseen liittyvät kysymykset kohdennettiin alle vuoden hoidossa olleisiin lapsiin. Huoltajat olivat tyytyväisiä saamaansa varhaiskasvatuspaikkaan ja sen toimintaan keskiarvon ollessa 4,31 asteikolla 0-5 . Tyytyväisyys on kuitenkin laskenut hieman edellisestä vuodesta (v. 2018:4,56). Myös vastausten määrä aloittaneiden joukossa on vähentynyt. Vuoden varhaiskasvatuksessa olevien lasten huoltajien vastauksia oli 148, v. 2018 vastauksia oli 196.

Ennen varhaiskasvatuksen aloitusta perheelle tarjotaan varhaiskasvatuksen opettajan/lastenhoitajan tutustumiskäyntiä lapsen kotona, jolloin huoltajilla on mahdollisuus rauhassa keskustella aloitukseen liittyvistä kysymyksistä ja lapsella mahdollisuus tutustua tulevaan kasvattajaansa. Useimmat huoltajat arvioivat tutustumiskäynnin lapsen kotona helpottaneen lapsen hoidon aloitusta.

Kaikista suomenkielisistä vastaajista 28% (v. 2018: 27,7%) ilmoitti, että heille ei ole tarjottu em. tutustumiskäyntiä. Huoltajista lisäksi 16,6% (v. 2018:13,3%) ilmoitti, että tutustumiskäyntiä on tarjottu, mutta huoltajat eivät ole sitä halunneet. Tutustumiskäynti on kasvatuskumppanuus - toimintaperiaatteen mukaista toimintaa (Vasu).

Huoltajien osallisuus

Kaikista suomenkielisistä vastaajista tehdyn yhteenvedon mukaan, henkilöstö kunnioittaa perheen kasvatuskäytäntöjä ja ottaa ne huomioon arvosanan ollessa 4,5 (v. 2018 4,6.) asteikolla 0-5.

Henkilökunnalla on tulosten mukaan taitoa kuunnella ja keskustella, arvosana 4,5 (v. 2018:4,6) ja henkilökunta keskustelee huoltajien kanssa säännöllisesti lapsen kasvusta ja kehityksestä, arvosana 4,4 (v. 2018: 4,5).

Huoltajat kokivat myös, että he voivat vaikuttaa hoitopaikan käytänteisiin ja toiminnan sisältöön, arvosana 3,8 (v. 2018: 4) ja vanhempien osallisuus toteutuu kasvatuskumppanuudessa, joka pohjautuu molemminpuoliseen arvostukseen arvosanalla 4,5 (v. 2018: 4,6).

Huoltajien osallisuus on lisääntynyt selvästi. Huoltajista 59,6% koki osallistuvansa lapsensa varhaiskasvatuspalvelujen kehittämiseen ja toteuttamiseen (v.2018: 47,8%).

Tiedottaminen

Suurin osa huoltajista piti varhaiskasvatuksen tiedottamista riittävänä arvosanalla 4,2 (v. 2018: 4,3) asteikolla 0–5. Varhaiskasvatuksen huoltajia tiedotetaan pääsääntöisesti Päikky-järjestelmässä. Avovastauksissa toivottiin sekä Päikyn lisäämistä joka viikkoiseksi että sen lopettamista kokonaan vanhanaikaisena järjestelmänä. Lisäksi toivottiin, että käytettäisiin vain yhtä tiedotuskanavaa.

Varhaiskasvatuksen yleinen tyytyväisyys

Varhaiskasvatukseen ollaan yleisesti tyytyväisiä. Yleisarvosana varhaiskasvatuksessa oli 4,3, joka oli sama kuin edellisenäkin vuonna.

Varhaiskasvatuksen kerhotoiminnan yleisarvosana oli 4,3 (v. 2018:4,5). Kerhotoimintaa kiitettiin innostuneista ohjaajista ja mielekkästä tekemisestä.

Asukaspuistotoimintaan oltiin myös erittäin tyytyväisiä arvosanan ollessa 4,6 (v. 2018: 4,3). Asukaspuistotoimintaa kiitettiin siitä, että se toimii voimavarana ja vertaistukena kotona oleville vanhemmille ja sieltä löytyy leikkiseuraa lapsille.

Kunnallisen ja yksityisen varhaiskasvatuksen vastausten erot

Kunnallisen ja yksityisen varhaiskasvatuksen vastaukset olivat hyvin samansuuntaiset ja huoltajat olivat tyytyväisiä molempiin järjestämistapoihin. Suurin ero kunnallisen ja yksityisen varhaiskasvatuksen vastauksissa löytyy edelleen tutustumiskäynnin tarjoamisesta. Yksityisessä varhaiskasvatuksessa tutustumiskäyntiä lapsen kotiin ei tarjottu 52,8%:lle (v. 2018: 73,3%) vastaajista. Tutustumiskäynnit ovat kuitenkin lisääntyneet Yksityisessä varhaiskasvatuksessa edellisestä vuodesta. Kunnallisessa varhaiskasvatuksessa vastaava luku oli 23,6% (v.2018: 17,6%) eli tutustumiskäyntien tarjoaminen on vähentynyt edellisestä vuodesta.

Tutustumiskäynnin tarjoaminen aloittaville perheille on varhaiskasvatussuunnitelman mukaista toimintaa ja se kuuluu tarjota jokaiselle uudelle lapselle. Varhaiskasvatussuunnitelman velvoittamaan tutustumiskäyntien tarjoamatta jättämiseen on puututtu yksityiseen varhaiskasvatukseen tehdyillä valvontakäynneillä.

Muut edellisessä kyselyssä olleet kunnallisen ja yksityisen varhaiskasvatuksen erot ovat tasaantuneet, joten mitään muita merkittäviä eroja ei tässä kyselyssä ilmennyt. Kunnallisen varhaiskasvatuksen edellisessä kyselyssä todetut pienemmät arvosanat huoltajien osallisuuden kokemuksissa, varhaiskasvatuksen käytänteisiin ja toiminnan sisältöön vaikuttamisessa ja henkilökunnan kuuntelu- ja keskustelutaito olivat tässä kyselyssä nousseet yksityisen varhaiskasvatuksen vastaaviin arvosanoihin.

Varhaiskasvatuksen johtaja Anu Vesiluoma on läsnä kokouksessa tämän pykälän käsittelyn ajan.

Esittelijä	Sivistystoimenjohtaja
Päätösehdotus	Suomenkielinen varhaiskasvatus- ja opetuslautakunta merkitsee tiedokseen suomenkielisen varhaiskasvatuksen asiakaskyselyn tulokset.
Käsittely	Varhaiskasvatuksen johtaja Anu Vesiluoma oli kokouksessa läsnä tämän pykälän käsittelyn ja päätöksenteon ajan.
Päätös	Suomenkielinen varhaiskasvatus- ja opetuslautakunta päätti ehdotuksen mukaisesti.
Tiedoksi	Kunnallisen ja yksityisen varhaiskasvatuksen esimiehet